

disse Ord udtalt ikke mindre — jeg vil sige det rent ud — end en Tanke, de Herrer har i deres Bryst, en Tanke om Landsforræderi. Naar man ikke vil gaa med til et virkeligt Forsvar for vort Land, er man ude paa den Vej, hvor der hæftes Skam og Ulykke paa Forslagsstillerne, og dette forekommer mig at være ensbetydende med Landsforræderi.

Nu udtalte det ærede Medlem Hr. Brorsen sig noget i den Retning, at man havde neppe kunnet finde et Forsvar for Afvæbningen, Socialdemokraterne har været ene om dette. Men jeg maa dog sige, at jeg har i vor politiske Historie fundet Udtalelser, der vidner om, at man efter den ulykkelige Krig i 1864 virkelig saa, at anden Vej end Afrustning fandtes der saa at sige ikke for gamle Danmark, og jeg skal med Formandens Billigelse tillade mig her at oplæse et Par Citater. — Den kendte Krigsminister Tscherning, Venstremanden, udtalte saaledes i Maj 1873: „Det krigsvæbnede Danmark opfordrer, ja, tvinger vor overmægtige Nabo ved mindste Krigsfare for sig selv til at gøre sig til Herre over Danmark; det fredsudstyrede Danmark kan muligvis blive uænset.“ Det er en Udtalelse, som er fremsat paa et tidligt Tidspunkt, naar man erindrer, at hvad der er sket efter 1873, er intet mindre end for det første en Række Krige ret langt borte fra vore Grænser og dernæst den store Verdenskrig, som ingenlunde opmuntrer til en Fortsættelse af militære Eventyr. — I et andet Tilfælde siger Konseilspræsidenten under Krigen i 1864, Monrad, i et Brev fra 1870: „Danmark vil staa som den første blandt de smaa Stater, der har opgivet de lige saa frugtesløse som anstrengende Forsøg paa at efterabe Stormagterne, og som med Kækhed har brudt sig en ny Bane.“ Man siger, at man undertiden træffer Mennesker, der har Fremsyn; jeg synes, at Biskop Monrad i disse Udtalelser viste et Fremsyn, der ligefrem passer paa Øjeblikket.

Men nu, da Tanken begynder at faa fastere Form, nu, da de politiske Drømmerier — saaledes kaldte Monrad jo sine Breve, i alt Fald det paagældende, hvoraf jeg har taget Citatet — gaar ud i Livets Virkelighed, henviser man til Faren for os og anfører som Vidnesbyrd derom en Række Udtalelser fra kapitalistiske og chauvinistiske Blade i Udlandet. Naar det ærede Medlem Hr. Brorsen sagde, at alle Blade overalt i Verden udtalte sig imod Afrustningsforslaget, maa han dog i alle Tilfælde erindre sig, at saadanne Udtalelser findes ikke i socialdemokratiske Blade, hvor man i alt Fald

vil anerkende, at Staterne staar højst ulige, at hvad der gælder for en stor Stat, ikke kan gælde absolut for en mindre, at den Stilling, vi indtager overfor Spørgsmaalet Nedrustning eller Afrustning, kan ikke være afgørende for en Militærstat som Frankrig. Men selve Afvæbningstanken baner sig ikke des mindre Vej fra Aar til Aar og maa det i samme Grad, som Krigsteknikkens Udvikling og hele den økonomiske Udvikling nødvendiggør det.

Jeg maa derfor sige, at jeg følte mig noget bedrovet ved at høre og læse, hvad den tidligere højtærede Statsminister, det ærede Medlem Hr. N. Neergaard, udtalte om det Omdømme, man gav den danske Regerings Afrustningsforslag. Det ærede Medlem udtalte sig paa følgende Maade: . . . „at der ikke er sket Danmark nogen Tjeneste ved Fremsættelsen af dette Lovforslag, ja, at der endogsaa er sket os stor Skade for vor Anseelse blandt Europas Stater“. Naar man nu ved, hvorledes der i de store Stater er brugt de mest underfundige, skamløse Midler for at øgge til Rustning ved f. Eks. i sin Tid at fortælle Franskændene, at Tyskland rustede ved mægtige Bestillinger hos Krupp, og Franskændene derfor gjorde det samme, og naar man ved, at Pressen bogstavelig var blevet bestukket i den Anledning, ja, saa taber man noget af Tilliden til, hvad i ethvert Tilfælde den udenlandske Presse fortæller os. Man begynder at tvivle lidt om, at dens Mening kan være ganske ærlig, naar det drejer sig om et Spørgsmaal som Afrustning, fordi Afrustning staar i den mest diametrale Modsetning til den kapitalistiske Storindustri's Interesse og Pressen i mange Tilfælde taler i Storindustri's Interesse. Jeg beder om, at man ogsaa her vil lægge Mærke til, hvad den russiske Minister, Isvolski, har fortalt — Professor Karl Larsen har nylig offentliggjort en Artikel derom og citeret Udtalelser af Ministeren, hvori han udtrykkelig fremhæver, at han mangler tilstrækkelige Penge til at bestikke for at skabe den for ham og Rusland nødvendige Stemning.

Men jeg maa sige, at naar jeg har læst dette Citat, synes jeg alligevel ikke, det foruroliger mig mere, end at jeg maa tage det som et Udtryk for den Svingning, der er fuldbyrdet i dansk Politik fra Venstre over imod det gamle Højre eller de nuværende Konservative. Den udmærkede Historiker Hr. N. Neergaard og den i høj Grad veltrænede Politiker, som han er, har selv givet Beviset derfor. Medens Venstres Delegeretmøde endnu saa sent